

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในภาวะปัจจุบันที่ธนาคารพาณิชย์ มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Nonperforming Loans) อยู่ในระดับที่สูง โดยหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ เมื่อคิดถึงสิ้นเดือนตุลาคม 2542 มีจำนวน 2,350,289 ล้านบาท คิดเป็น 43.39% ของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ¹ ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องกันสำรองหนี้ดังกล่าวเป็นเงินถึง 206,344.07 ล้านบาท ส่งผลให้การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบในไตรมาส 3 ปี 2542 ขาดทุนถึง 224,741.71 ล้านบาท² จำนวนสินเชื่อส่วนใหญ่ของธนาคารพาณิชย์เป็นการปล่อยสินเชื่อในภาคการพาณิชย์และอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งปล่อยสินเชื่อให้แก่ภาคการเกษตร มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอัตราที่ต่ำกว่าคือมีเพียง 15-16% ของยอดสินเชื่อทั้งหมดประมาณ 220,000 ล้านบาท³ ซึ่งแสดงถึงสินเชื่อในภาคเกษตรมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอัตราที่ต่ำกว่าภาคธุรกิจอื่น สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากสินเชื่อเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเงินกู้รายย่อยทำให้มีการกระจายความเสี่ยงของการให้กู้ และหลักประกันส่วนใหญ่จะมีมูลค่าคุ้มครองเงิน

แนวโน้มของธนาคารพาณิชย์ในปี 2543 คาดว่าจะมีการขยายตัวของสินเชื่อประมาณ 4-5%⁴ แต่เนื่องจากลูกค้าในภาคของธุรกิจยังไม่มีมีการขยายการลงทุน เพราะกำลังการผลิตยังมีอยู่อย่างเหลือเฟือและบางส่วนยังเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ทำให้ธนาคารพาณิชย์ยังไม่สามารถให้สินเชื่อแก่ธุรกิจเหล่านั้นได้ ต้องหันมาให้ความสำคัญแก่กลุ่มลูกค้ารายย่อย ดังนั้นทิศทางหนึ่งของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการของธนาคารพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2543 คือมุ่งเน้นการแข่งขันรุนแรงในกลุ่มลูกค้ารายย่อยเนื่องจากธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางยังไม่ฟื้นตัว ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งจึงมุ่งเน้นไปยังลูกค้ารายย่อยมากขึ้นในปี 2543 และลูกค้ารายย่อยที่น่าสนใจคือเกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ

¹ “เอ็นพีแอล พ.ศ.-ค.ศ. 2542 ตัวเลขรวม 274,000 ล้านบาท”, หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ (ปีที่ 23 วันจันทร์ที่ 13 - วันพุธที่ 15 ธันวาคม 2542) : 19

² “ปุมแบงก์ในประเทศ”, การเงินธนาคาร (ปีที่ 18 พฤศจิกายน 2542) : 53

³ “บาทอ่อน ช่วยเกษตรกร ฝรั่งขายซื้อของลูกตลอด เอเชียจะจนถาวร”, หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ (ปีที่ 23 วันพฤหัสบดีที่ 16 - วันอาทิตย์ที่ 19 ธันวาคม 2542) : 14

⁴ “แบงก์กััดฟื้นขยายสินเชื่อตามเป้า”, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (ปีที่ 51 8 มกราคม 2542) : 8

และสำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ในต่างจังหวัดส่วนใหญ่แล้วจะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการทำเกษตรกรรม ดังนั้นจากการที่ในภาคการเกษตรมีพื้นที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในสัดส่วนที่ต่ำกว่าภาคธุรกิจอื่นและส่วนใหญ่เป็นลูกค้ารายย่อย จึงเป็นที่น่าศึกษาถึงความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อบริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

เนื่องจากอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอำเภอขนาดใหญ่ มีความเจริญทางเศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางของจังหวัดเชียงใหม่ตอนเหนือ ในปี 2540 มีจำนวนประชากรรวม 101,865⁵ ราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ในปี 2540 มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรมรวม 22,552 ครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 31,775 ครัวเรือน ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ข้าว ถั่วลิสง กระเทียม พริก หอมหัวใหญ่ ส้มเขียวหวาน มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 120,407ไร่⁶ ปัจจุบันมีสาขาธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการจำนวน 6 ธนาคารในอำเภอฝาง ทำให้มีการแข่งขันด้านการให้บริการบริการด้านสินเชื่อสูง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2541 มียอดสินเชื่อรวมทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ในอำเภอฝาง รวม 3,053 ล้านบาท เป็นยอดหนี้สินเชื่อเกษตร 482 ล้านบาท⁷ ซึ่งยังนับเป็นสัดส่วนที่น้อยประมาณ 15.6 % ของยอดสินเชื่อรวมทั้งสิ้น จึงเป็นที่น่าศึกษาถึงความคิดเห็นของเกษตรกร ในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อบริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ข้อมูลจากการศึกษาจะได้นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนและปรับปรุงดำเนินการด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และที่อื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้เกษตรกรมาใช้บริการมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของเกษตรกร ในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อบริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

ประโยชน์ที่จะได้รับการศึกษา

1.ทราบถึงความคิดเห็นของเกษตรกรในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการบริการด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร ของธนาคารพาณิชย์ ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการบริการของพนักงานด้านสินเชื่อ ด้านกระบวนการขั้นตอนของการบริการ

⁵ ที่ว่าการอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่, บรรยายสรุปอำเภอฝาง 2540 (เชียงใหม่ : ที่ว่าการอำเภอฝาง, 2540)

⁶ สำนักงานส่งเสริมการเกษตร, รายงานจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรมและพื้นที่ปลูกพืชอำเภอฝาง (เชียงใหม่ : สำนักงานส่งเสริมการเกษตร อำเภอฝาง, 2541)

⁷ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ (เชียงใหม่ : สาขาภาคเหนือ,กรกฎาคม 2541)

ด้านสินเชื่อ และความคิดเห็นเพิ่มเติมในการให้บริการด้านสินเชื่อ

2. ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทางการจัดการ และปรับปรุงการให้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University